

ושיננתם לבניך – חינוך יהודי במאה ה-21

ושיננתם לבניך – חינוך יהודי במאה ה-21

מרצה	קוד קבוצה
מוטי מטלון	C2774G1
אופי הקורס	קוד קורס לשבתון
סינכרוני	2519
שעות	יום
18:00-21:00	ד
שעות פיתוח מקצועי אופק חדש	היקף שעות
60	120
תאריך סיום	תאריך פתיחה
23/06/2027	14/10/2026
גמול	ש"ש שבתון
120 (60 עם ציון)	4

מימון מלא למורות ומורים בשבתון, עלות לפי שווי מימון לפי ש"ש של קרן השבתון, גביה ישרה מהקרן

תקציר

העמקת הזהות והשליחות החינוכית של המורה היהודי דרך לימוד משולב של מקורות יהודיים ופדגוגיה עכשווית, פיתוח כלים לשילוב מסורת וחדשנות בהוראה, טיפוח דיאלוג בין-מגזרי, וחיבור מעשי בין עולם המקרא, חז"ל, הלכה ומוסר לאתגרי הכיתה המודרנית.

מטלת סיכום

המטלה המסכמת מזמינה אותך לפתח מערך שיעור המיישם עקרונות מרכזיים שנלמדו בהשתלמות. עליך לבחור אחת מבין שבע האפשרויות הבאות:

1. מערך שיעור המיישם את אחת מגישות הלמידה בחברותא בהוראת נושא לבחירתך

2. שיעור המשלב מקור יהודי מסורתי עם סוגיה אקטואלית/חברתית

3. פעילות המחברת בין חג או מועד בלוח השנה לתחום הדעת שלך

4. שיעור המיישם עקרונות של דיאלוג ומחלוקת בונה מהמסורת היהודית

5. פעילות המשלבת סיפורי משפחה ומסורת אישית בהוראה

6. שיעור המשלב יצירתיות ואמנות בלימוד מקורות יהודיים

7. פעילות המחברת בין טקסט יהודי מסורתי לפיתוח מיומנויות במאה ה-21

לצד מערך השיעור המפורט, עליך לכתוב רפלקציה קצרה המתייחסת לאופן שבו יישמת את העקרונות מהקורס, לתובנות שעלו לך כמורה וכמחנכת/ת במהלך התכנון, ולאפשרויות להרחבת הרעיון בעתיד.

10% על הגשה מסודרת בהתאם להנחיות, 30% על חיבור לתכני השיעור והאופן שבו חינוך יהודי במאה ה-21 נתפס ברמה התיאורטית, 30% על ניתוח נכון של השדה החינוכי שבו מתבצעת העבודה, 30% על פיתוח מערך שיעור המשלב כלים מגוונים בהתאם להנחיות העבודה.

פירוט המפגשים

מפגש	תאריך	נושא	שעות
1	14/10/2026	פתיחה: "ושננתם לבניך" – אתגרי החינוך היהודי במאה ה-21	3 שעות זום
2	21/10/2026	מגוון גישות בפרשנות המקרא (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא וגישות מודרניות) והשלכותיהן להוראה בכיתה	3 שעות זום
3	28/10/2026	מדרשי חז"ל כאמצעי להעברת ערכים ורלוונטיות לדור הדיגיטלי, גישות פדגוגיות ליישום בכיתה	3 שעות זום
4	04/11/2026	מקורות יהודיים להתייחסות אישית, "חנוך לנער על פי דרכו", יישום טיפוח הייחודיות וסגנונות למידה מגוונים	3 שעות זום
5	11/11/2026	סקירת גישות חינוכיות שונות במסורת היהודית, מתן כלים למורה לעבודה בסביבה מגוונת ורב-תרבותית	3 שעות זום
6	18/11/2026	שילוב רגש ושכל בעבודת החינוך, דרכים להנעת תלמידים ולטיפוח סקרנות ורגש חיובי בלמידה	3 שעות זום
7	25/11/2026	גישת החסידות לחינוך ויישומן בפדגוגיה דיפרנציאלית והוראה מותאמת אישית	3 שעות זום
8	02/12/2026	עיון במשנת הרמב"ם ובגישתו לחינוך ולימוד, יישומים פדגוגיים ושילוב סוגיות אמונה ומדע בראייה עכשווית	3 שעות זום
9	09/12/2026	התמודדות עם שאלות אמוניות בעולם מודרני, יצירת מרחב בטוח לדיון ושיתוף, תפקיד המורה כמנחה ומדריך	3 שעות זום

שעות	נושא	תאריך	מפגש
3 שעות זום	לקראת חנוכה: לימוד מקורות החג, חיבור לעולם התלמידים, וכיצד לגשר על פערים בכיתה ולהאיר נקודות אור	16/12/2026	10
3 שעות זום	מבנה החשיבה ההלכתית וכיצד לטפח חשיבה מסדר גבוה בקרב תלמידים, מחלוקות בונות וניתוח טקסטים	23/12/2026	11
3 שעות זום	לימוד פרקי הקדושה והמוסר בספר ויקרא ויישומם בבניית אקלים כיתתי ערכי ומכבד	30/12/2026	12
3 שעות זום	ט"ו בשבט: לימוד מקורות על הקשר בין אדם לטבע, אחריות סביבתית ופיתוח יחידות הוראה בנושא	06/01/2027	13
3 שעות זום	מבנה המחלוקת התלמודית ויישומה לפיתוח דיאלוג ושיח בונה בכיתה, ניהול מחלוקות ענייניות	13/01/2027	14
3 שעות זום	מודל החברותא כפדגוגיה שיתופית, יישום עקרונות הלמידה המסורתית במערכת החינוך המודרנית	20/01/2027	15
3 שעות זום	מודל החברותא כפדגוגיה שיתופית, יישום עקרונות הלמידה המסורתית במערכת החינוך המודרנית	27/01/2027	16
3 שעות זום	לקראת פורים: מגילת אסתר והמורכבות של זהויות נסתרות וגלויות, התמודדות עם אתגרי זהות בכיתה	03/02/2027	17
3 שעות זום	לימוד טקסטי מוסר מזרמים שונים וכלים לטיפוח מידות טובות ואקלים כיתתי חיובי	10/02/2027	18

שעות	נושא	תאריך	מפגש
3 שעות זום	חינוך לאחריות חברתית ותיקון עולם לאור מקורות יהודיים, פיתוח יוזמות חברתיות בבית הספר	17/02/2027	19
3 שעות זום	לקראת פסח: חינוך לחירות מחשבתית, יציאה ממיצרים, כלים להוראת ההגדה ותכנים לליל הסדר	24/02/2027	20
4 שעות זום	לקראת יום השואה: גישות להוראת השואה, התמודדות עם שאלות קשות, יצירת משמעות ותקווה בהוראת טראומה	03/03/2027	21
4 שעות זום	לקראת יום הזיכרון והעצמאות: חיבור בין ערכי היהדות לערכים אזרחיים ודמוקרטיים במערכת החינוך	10/03/2027	22
4 שעות זום	לקראת שבועות: האיזון בין מסורת לחדשנות בחינוך היהודי, חידוש ומסירה	17/03/2027	23
4 שעות זום	מבנה ספרות השו"ת ויישומו בפיתוח מיומנויות מענה לשאלות מורכבות של תלמידים	24/03/2027	24
4 שעות זום	גישות יהודיות להכלה ושילוב, מקורות הלכתיים והגותיים ליחס לשונות, פדגוגיה מותאמת ומכילה	14/04/2027	25
4 שעות זום	לקראת שבועות: מתן תורה וקבלת התורה, האיזון בין מסורת לחדשנות בחינוך, יצירת חוויית לימוד משמעותית	21/04/2027	26
4 שעות זום	גישות יהודיות להערכה ושיפוט, פיתוח כלי הערכה המשקפים ערכים יהודיים והוליסטיים	28/04/2027	27

שעות	נושא	תאריך	מפגש
4 שעות זום	מקורות יהודיים לאמנות ההקשבה והשיחה, כלים לניהול שיחות אישיות ומשמעותיות עם תלמידים	05/05/2027	28
4 שעות זום	גישתו הפרשנית של הרמב"ן כמודל לפיתוח למידה רב- שכבתית ומעמיקה, שילוב רוחניות בהוראה	12/05/2027	29
4 שעות זום	גישות יהודיות לניהול, סמכות, והנהגה ויישומן לניהול כיתה מיטבי בסביבה רגישת תרבות	19/05/2027	30
4 שעות זום	משנתו של רבי יהודה הנשיא כמודל לארגון וסידור חומרי למידה ותכניות לימודים	26/05/2027	31
4 שעות זום	לקראת ימי בין המצרים: כלים להתמודדות עם משברים, שחיקה ואתגרים בעבודת ההוראה והחינוך	02/06/2027	32
4 שעות זום	משנתו החינוכית של הרב קוק, וכלים לשיחה אישית ומשמעותית עם תלמידים	09/06/2027	33
4 שעות זום	תפקידי הורים ומורים במסורת ישראל ופיתוח שותפויות חינוכיות משמעותיות	16/06/2027	34
4 שעות זום	תיקון עולם: תפקיד החינוך בהיבט רוחני-חברתי	23/06/2027	35

אידלשטיין, א' (2011). מה בין "תרבות ישראל" ל"מחשבת ישראל": על הוראת מקורות יהדות בחינוך הממלכתי. החינוך וסביבו: שנתון סמינר הקיבוצים, לג, 299–307.

בירנבוים, י' (2015). חמישה סגנונות הוראה במחשבת ישראל. בין השמשות – יהדות ישראלית – חינוך ויצירה, ב, 29–39.

ברונשטיין-הרמן, ח' (2002). שבר בת עמי: ספר עזר להוראת קורות חורבן יהדות אירופה. המחברת.

גולדברג, ז"נ, לנדסברג, נ', לרנר, י' ובית הוראה – אריאל (2005). שו"ת בנין אריאל: פסקי הלכה למעשה (מהד' רייזמן). אריאל – מפעלי תורה, יהדות וחברה בישראל.

גלפז-פלר, פ' (2006). ויולד: יחסי הורים וילדים בסיפור ובחוק המקראי. כרמל.

ירחי, ר' (2005). למודי היהדות במבחן ההוראה האפיסטמית. אקדמון.

כהן, י' (1996). מחשבת ישראל לשם חינוך: האם המסורת היהודית ניתנת ל"תרגום"? עיצוב ושיקום (קובץ בעריכת צבי לם).

לנדסברג, נ' ובית הוראה – אריאל (1997). פניני הוראה: פסקי דין והוראות הלכה למעשה כפי שנפסקו ע"י בית ההוראה של מוסדות אריאל בירושלים. אריאל – מפעלי תורה, יהדות וחברה בישראל.

פרנקל, מ' (1996). מקומם של תכני הוראה בתנ"ך בחינוך הומניסטי. יהדות והומניזם; סוגיות בהשתלמות מורים, ו, 96–102.

קצין, א' (2011). הוראת מקצועות יהדות: ממצאי סקר על סטודנטים-מורים המלמדים בבתי ספר תיכוניים ממלכתיים. החינוך וסביבו: שנתון סמינר הקיבוצים.

קצין, א' (2018). "כדאי" ו"ראוי" להיות מורה: דרוש חזון לתוכניות להכשרת מורים להוראת מקרא ותרבות ישראל. החינוך וסביבו: שנתון סמינר הקיבוצים.

רביב, ד' (2014). פיתוח חשיבה בלימוד מקצועות היהדות – חלק ד: לכידות. אורשת.

שוורץ, ד' (2022). מהגנה למיומנות: טקסטים כמקור להוראת מחשבת ישראל ולתוכניותיה בחינוך הדתי הלאומי העל-יסודי (1971-1952). ציונות דתית: היסטוריה, רעיון, חברה.